

1969. január 11. 16.00. *Kossuth Rádió*

Hétvége

- A Fővárosi Levéltár vezetőjéhez , dr.Baraczka Istvánhoz fordulunk a mikrofonnal.
- A Fővárosi Levéltárnak , melyik a legújabb iratanyaga.
- Alig néhány napos keltezésű szerződés , amelyet az egyik kerületi házkezelőségi igazgatóság között bizonyos építkezési munkákra .
- És a legrégibb ?
- A város legrégibb irat anyaga , sajnos nem nálunk van.Tudniillik az Országos Levéltár országos szinten gyűjti be a középkori anyagot. Így került az Országos Levéltárba a közeli napokban , Csehszlovákiából vissza kapott Budai káptalanak az anyaga , közel 1000 oklevelével, amely lényegében véve , ha úgy tetszik városi szerv volt ,mégis jelentős anyaga miatt , mert hiszen hiteles helyi működést fejtett ki a maga egészében a Magyar Országos Levéltárban került.
- Elmondhatjuk.e , hogy Önök minden iratanyagról tudják, hogy egyáltalán létezik itt a levéltárban .
- Hát az a levéltárosnak , alapvető feladata, hogy evvel mindenk előtt tisztába legyen.
- Igen sokszor olvashatjuk, bizonyos értékes régi iratot találtak, ebben vagy abban a levéltárban.
- Hát ez hogy lehetséges ?
- Ennek a magyarázatára , csak azt tudnám elmondani,hogy

például Budapest főváros levéltára 14 ezer irat folyóméter anyaggal rendelkezik. Akár milyen sok gond fáradság ide kerül is jut is ennek az anyagnak a feldolgozására, hogy mindenes-től laponként ismerjük meg ezt az anyagot, bizonyos hosszú időnek kell eltelnie, és előfordul, hogy egy-egy őrzési egy-ségbe egy irás csomóba, vagy kötetbe, amelynek minden lapját, csak a feldolgozás során van alkalmunk átvizsgálni, -kerülnek elő ilyen dolgok. Ki gondolt volna például arra, hogy a volt Fővárosi Statisztikai Hivatal anyagában találjuk meg Szigli-geti Edének egyik levelét, amit tudnillik hajdanán Körösi Mő-zsef a hivatal megalapítója a Nemzeti Színháztól kért statisztikai adat szolgáltatást és a felhívásra Szigligeti egy levél-ben válaszolt. Hajdani Pestnek, Budának és Óbudának a lakó-sai között szép számmal voltak németek, sőt a városi magiszt-rátusban jelentős pozíciókat is foglaltak el és így a dolog természetéből következik, hogy saját nyelvükön, németül szer-kesztették a jegyzőkönyveket, készítették az intézkedésüket kitévő aktákat, úgy hogyha valaki ezeket a forrásokat tanul-mányozni akarja, szinte úgy kell mondanom, meg kell tanulnia az akkori nyelvet. Ez, minnél inkább visszafele haladunk i-dőben, annál nagyobb problémát jelent a középkori német nyelv amelyről egy kitűnő dokumentumunk van Budapest Főváros levéltárában egy kéch könyv, az egyenesen közép-bajor nyel-ven van írva, olyannyira, hogy a középbajor nyelv, nyelvem-lékének tekinthető a Fővárosi Oklevéltár keretében szándéko-zunk ezt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tenni.

- Szeretnénk legalább egy kuriózzummal megismerkedni.
- Vegyük elő talán, bár kuriózzum, nem egészen ismeretlen, de olyan szép, hogy érdemes megegyeszer kézbe venni, Ybl Miklósnak a nagy építésznek a mestrei jogért való folyamodását. Nem érdektelen, szinte betűiben idézni a Pesti Polgári Szabadalmas Építő Céh, mesterei által adott választ; Ime a céh válasza:

- Tekintets Tanács, Ifjabb Ybl Miklósnak építőmesteri jog megadásáért múlt évi augusztus 26-án 9296. szám alatt benyújtott és itt, maga eredetiben visszarekesztett folyamodására elégségesnek tartjuk megjegyezni csupán azon körülményt, hogy Pest városában egy időtől óta észrevehetőleg megszűnik építkezése egész cégünk, majd minden mestereinket, tettelegesen azon állapotba helyezték, hogy munka és kereset módunk nélkül szűkölködnünk kell és mint hogy mesterei számunk ez ideig máris olyannyira megsaporodott, hogy alig magunk, becsületesen élni képesek lennénk, azért nehogy a folyamodó is, e-valódi nyomasztó sorsra jutni kénytelen tessenek, előterjesztve folyamodását lelkiismeretesen nem pártolhatjuk. Folyamodástól elmozdítását tehát alázatosan kérjük, tisztelettel maradunk a Tekintetes Tanácsnak, alázatos szolgálói: Helybeli Polgári Szabadalmas Építő Céh mesterei, amely irat kelt: 1842-ben, amikor Ybl-t a mesterei jog megadásától elmozdítani javasolták a tisztességes céh képviselői. Szerencséjére a cégek hamarabb kimultak, mint Ybl Miklósnak munka szeretete és munka lendülete, úgy hogy a cégnek ezen elmozdításra tett javaslata ellenére sok szép épülettel gazdagította fővárosunkat.